

Managementsamenvatting Emissiereductieplan voor ETU

Datum: 12 februari 2019

Inleiding

Uit monitoring van oppervlaktewater blijkt dat ETU (ethyleen thiourem), een metaboliet van de werkzame stoffen Mancozeb, Metiram en het niet-langer toegelaten Maneb (allen dithiocarbamaten), op meerdere plaatsen in Nederland de **ecotoxicologische waterkwaliteitsnorm van 0.005 µg/L** overschrijdt. ETU staat daardoor hoog op de probleemstoffenlijst van 2014-2016 (1). Er werd daarom aan de toelatinghouders van de drie werkzame stoffen gevraagd om een Emissiereductieplan (ERP) voor ETU op te stellen.

Met de methoden die momenteel beschikbaar zijn bij de waterschappen, zijn de moederstoffen niet adequaat meetbaar in oppervlaktewater, gezien de complexiteit en de metabolisme-eigenschappen van de stoffen. Inderdaad, de omzetting van Mancozeb naar ETU in water verloopt snel met een in het donker gemeten halfwaardetijd (DT50) van 0,6 dagen (2). In de monitoring wordt daarom uitgegaan van meting van de metaboliet ETU.

Er dient te worden opgemerkt dat inmiddels een analytische methode¹ beschikbaar is die de moederstoffen en de metaboliet afzonderlijk kan bepalen. Er kan dus een duidelijk onderscheid gemaakt worden tussen beide analyses. Het is hierbij echter belangrijk te benadrukken dat de moederstoffen weinig stabiel zijn en mogelijk niet kunnen worden aangetroffen bij monitoring.

De toelatinghouders zullen hierover contact opnemen met de waterschappen.

Oorsprong van ETU

De belangrijkste toelatinghouders van deze drie werkzame stoffen, BASF, Indofil en UPL, vermoeden dat de **agrarische oorzaak** van de normoverschrijding ligt in het gebruik van producten, gebaseerd op deze werkzame stoffen, in voornamelijk aardappelen en bloembollen. Maar ETU wordt ook gebruikt in andere sectoren, zoals de rubberindustrie. Het is momenteel niet bekend wat de bijdrage van deze andere bronnen van ETU is, ten opzichte van het agrarische gebruik. De toelatinghouders gaan ervan uit dat – mede door de locaties van de monitoring punten – de gevonden waarden kunnen worden toegeschreven aan het gebruik van mancozeb en metiram in de landbouw.

Huidige norm voor ETU

De voorliggende analyse is gebaseerd op een vergelijking van de monitoringgegevens (2014 t/m 2016) van de waterschappen zoals beschikbaar gemaakt in de bestrijdingsmiddelenatlas (3), met de huidige norm voor ETU. De toelatinghouders stellen vast dat deze norm, het Maximaal Toelaatbaar Residu

¹ Miller, C. (2013), Document JYQ0003 en Benet, F.L. (2014), Document 234-14

(MTR) van 0.005 µg/L, gebaseerd is op oude gegevens en niet is afgeleid volgens de huidige Europese methodieken.

Zoals genoemd in het RIVM-rapport (4), is deze norm van 0.005 µg/L voor ETU destijds gelijkgesteld aan die van de moederstof Maneb, omdat in de monitoring geen onderscheid gemaakt werd tussen moederstof en metaboliet. Deze oude norm ligt 40.000 keer lager dan het toelatingscriterium van 200 µg/L van het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) (5).

Naar een nieuwe norm voor ETU

Met de invoering van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW, WFD, Water Framework Directive 2000/60/EC) is de MilieuKwaliteitsNorm (MKN) de geldende norm. Deze is nog niet beschikbaar en moet dus nog worden afgeleid voor ETU.

De aanvraag tot het afleiden van de waterkwaliteitsnorm van ETU is onderbouwd met gegevens uit de Mancozeb RAR (2). Een nieuw laagste aquatisch eindpunt, met een relevante veiligheidsfactor, leidt tot een **hogere MilieuKwaliteitsNorm (MKN) voor ETU**.

De toelatinghouders hebben in augustus 2018 een aanvraag ingediend bij het Ctgb tot herziening van de waterkwaliteitsnorm van ETU, om deze van het MTR naar de MKN te brengen. De aanvraag is momenteel nog lopende bij het Ctgb.

Conclusie

Het herzien van de waterkwaliteitsnorm voor ETU zal naar verwachting leiden tot een nieuwe norm waardoor er geen overschrijdingen van de waterkwaliteitsnorm meer verwacht worden en ETU dus niet meer op de probleemstoffenlijst komt te staan.

De toelatinghouders zullen contact opnemen met de waterschappen om te kijken of een specifieke methode voor de bepaling van de moederstoffen te implementeren is in het monitoring programma.

Referentielijst:

1. www.bestrijdingsmiddelenatlas.nl/media/28497/Lijst_Prioritering_Probleemstoffen_2014_2016.pdf
2. Renewal Assessment Report prepared according to the Commission Regulation (EU) N° 1107/2009 for MANCOZEB, Rapporteur Member State: United Kingdom; Co-Rapporteur Member State: Greece, January 2018.
3. www.bestrijdingsmiddelenatlas.nl
4. Smit, C.E. en Kalf, D. (2014). Bestrijdingsmiddelen in oppervlaktewater, Vergelijking tussen Nederland en andere Europese landen. RIVM-briefrapport: 601714026/2014, 2014.
5. www.bestrijdingsmiddelenatlas.nl/atlas/factsheets.aspx